

De Schrasserthuisjes Aan De Kerk- straat Gerrit Buter

Deze huisjes zijn genoemd naar Coop Schrassert, een bekende persoon in de 17^e eeuw. Coop was een zoon van Philip Schrassert en Catharina van Arler en een kleinzoon van Reijner van Arler, schout in Putten en Eva van Brienen. Coop was onder andere dijkgraaf van de polder Arkemheen en secretaris van de Rekenkamer aan het Hof van Gelderland. Hij overleed op 5 september 1647 in Putten en in zijn testament was bepaald dat dit "Armenhuusje aan de Huynestraat" ten eeuwige dage bestemd moest zijn voor bejaarden en weduwen van de zuivere Gereformeerde Christelijke Religie.

Het noordelijke gedeelte, nummer 13, was bestemd voor "twee bedaaude echtelieden" en het zuidelijke gedeelte, nummer 15, voor "eene eerlijcke en taamelijk bedaaude weduwe". (De betekenis van 'bedaaud' is 'tamelijk bejaard'). Er was tevens een, voor die tijd, groot bedrag van ruim tweeduizend gulden beschikbaar, waarvan uit de rente het onderhoud kon geschieden. Als beheerder van het Coop Schrassertfonds werd Frederick van Zuylen van Nijeveld aangewezen en later diens erfgenamen. In 1911 kwam het beheer in handen van de diaconie van de Hervormde Gemeente in Putten.

*Afbeelding 1.
Het Coop
Schrassert-
huisje aan de
Kerkstraat,
gebouwd in
de 18e eeuw.*

In 1767 was dit armenhuisje in vervallen toestand geraakt, waarna het waarschijnlijk werd afgebroken en het armenhuisje zoals op bijgaande foto, werd gebouwd. In 1954 werd dit oude huisje door de gemeente onbewoonbaar verklaard en gesloopt, net als toen zo veel andere panden in het dorp. Om recht te doen aan het testament werd aan de Voorthuizerstraat, nummers 24 en 26, een nieuw dubbel pand gebouwd, welke huizen eveneens bekend staan onder de naam Coop Schrasserthuisjes.

Liefdadigheid zat bij de Schrasserts blijkbaar in het bloed, want in 1688 bestemden Brinckje en Margriet Schrassert een huis in de Kleterstraat te Nijkerk tot onderhoud van een weduwe. De moeder van Reijner van Arler en dus de overgrootmoeder van Coop, Catharina van Scherpenzeel, stichtte op 9 februari 1510, als weduwe van onder anderen Reijner van Arler de Jonghe, een vicarie op het altaar van het H. Kruis te Putten, een stichting waaruit onder anderen arme mensen in Putten werden onderhouden.

Afbeelding 2. Het Coop Schrasserthuisje aan de Kerkstraat, afgebeeld op een oude ansichtkaart.

We weten wie er in de Coop Schrasserthuisjes vanaf circa 1825 gewoond hebben. Het waren niet allemaal bejaarde echt)paren of weduwen die er woonden, maar ook gezinnen met kinderen en

ambachtslieden.

Kerkstraat 13

In 1816 woonden hier twee echtparen, te weten:

Abram Cornelissen van de Kijkover (* 25-12-1793, Ermelo) met zijn vrouw Rijkland Eversen Hendriks (* 4-1-1783, Putten). Laatstgenoemde overleed op 18-3-1851 te Putten, waarna Abram op 1-11-1851 verhuisde naar de Kerkstraat 22. Het andere echtpaar was Willem van den Brink (ook Aarsen), (* 22-11-1786, Putten) en zijn vrouw Elsje Hendriks (ook Jansen)(* 22-1-1791, Putten). Ze waren afkomstig van 'de Kleine Weul' in Huinen. Willem overleed op 3-6-1833, waarna Elsje bij het gezin van Gerrit van Kernebeek, de horlogemaker, introk.

Vervolgens kwamen hier Jan Drost (*12-4-1828, Putten) met zijn vrouw Gerritje Otterlo (* 13-8-1828, Putten). Hun dochter Hendrika (* 8-8-1854) werd hier geboren. Na het overlijden van Gerritje op 7-9-1856 verhuisde het gezin naar A3 (vermoedelijk Postweg). Vervolgens kwamen van de papiermolen aan de Beekweg papiermaker Tijs van Dijk (* 24-9-1804, Putten) met zijn vrouw Aaltje van de Nagel (* 7-11-1797, Ermelo) er te wonen. Zij verhuisden enige tijd later naar de Dorpsstraat 79, waarna vanaf de Kerkstraat 32 (café 'het Tonnetje'), Gerrit Woltersom (* 27-4-1790, Amsterdam) met zijn vrouw Petronella van Dam (*18-10-1790, Putten) en hun zoon, de kuiper Hendrik Woltersom (*10-4-1827, Putten) met zijn vrouw Gerritje de Mots (* 13-2-1827, Ermelo) er kwamen te wonen. Na het overlijden van Gerrit en Hendrik Woltersom verhuisden de weduwen naar de Papiermakerstraat 8. Van dit adres (in feite een ruil) kwamen in 1865 de winkelier Berend Gerritsen van Beek (* 13-9-1794, Putten) met zijn vrouw Gerritje Klaassen (* 6-2-1794, Nijkerk), hun twee ongehuwde zonen Gerrit (* 29- 8-1824, Putten) en Jan (* 13-7-1840, Putten) en een kleindochter, Gerritje van Emst (* 4-4-1861, Putten) er te wonen. Nadat Gerritje Klaassen in 1874 en Gerrit in 1875 waren overleden, vertrok Berend in 1876 naar de

Harderwijkerstraat 2, Jan naar de Dorpsstraat 5 en kleindochter Gerritje naar de Spoorstraat 2. Hierna kwamen van de Garderenseweg besteller Hendrik de Bruin (* 9-7-1843, Putten) met zijn vrouw Aaltje Bonestroo (*24-4-1849, Putten), hun kinderen Hendrikje (* 16-10-1877, Putten) en Cornelis (* 2-2-1884, Putten). Op 3 mei 1880 trok hier tevens een gezin uit Nijkerk bij in, te weten: koetsier Jan van der Kooij (* 20-1-1844, Nijkerk), zijn vrouw Gerritje Brons (* 19-1-1854, Nijkerk) en hun kinderen Aaltje (* 15-5-1872, Nijkerk), Aart (* 18-4-1878, Nijkerk) en Aart Peter (* 31-7-1880, Putten). Dit gezin vertrok op 25-10-1881 naar Dordrecht, waarna een gezin vanaf de Dorpsstraat 13 bij Hendrik de Bruin introk, te weten: tuinman Hendrik Klaassen (* 19-3-1826, Harderwijk), zijn vrouw Maria Pap (* 7-9-1827, Ermelo) en hun kinderen Drees (* 27-2-1859, Harderwijk), Hendrik (* 27-11-1865, Harderwijk) en de latere schoenmaker Marinus (* 31-12-1870, Putten). Tevens woonden er nog een kleinzoon bij in: Willem Rietbergen (* 17-4-1879, Putten). In 1886 trok dochter Catharina Klaassen (* 4-6-1863, Harderwijk) erbij in maar vertrok enkele jaren later naar de Achterstraat 49. Zoon Hendrik had geen rust in zijn lijf, want hij vertrok in 1881 naar Harderwijk, daarna naar Deventer, kwam in 1888 enkele maanden thuis in de Kerkstraat wonen en vertrok toen weer naar Bussum. In 1885 vertrok het gezin van Hendrik de Bruin naar de Kerkstraat 62.

In 1890 woonden er dus enkel nog Hendrik Klaassen met zijn vrouw Maria Pap, hun zonen Drees en Marinus en kleinzoon Willem Rietbergen. Deze Willem ging op 15-5-1891 voor twee jaar naar Leiden, kwam toen weer thuis en vertrok op 2-4-1897 naar Axel. Maria Pap overleed alhier op 23 juli 1899. Marinus trouwde in 1899 met Peetje Kraai (* 18-1-1876, Ermelo) afkomstig van de Dorpsstraat 46, waarna er een zoon Hendrik (* 5-1-1901) en een zoon Hendrikus (* 23-2-1902) werden geboren. Drees was intussen op 13-10-1899 voor enkele maanden naar Duisburg vertrokken. Het hele gezin Klaassen verhuisde op 10 oktober 1903 naar de Kerkstraat 25, waar Marinus het vak van

schoenmaker voortzette. Hierna kwam van de Krachtighuizerweg het gezin Aart Schreuder (* 6-2-1838, Putten) met zijn vrouw Grietje Janse (* 26-5-1827, Putten) er te wonen. Zij vertrokken begin 1912 naar de Huinerenkweg 5, waarna de nachtwacht Jacobus Kraaijenhof (* 8-12-1905, Harderwijk), zijn vrouw Wijmtje Kraaij (* 2-11-1845, Ermelo) en zoon Jacobus Hermanus (* 8-12-1905, Putten) vanaf de Dorpsstraat 56 er kwamen te wonen. Na het overlijden van Wijmtje op 31-12-1916 vertrok in augustus 1917 Jacobus naar de Weverstraat 11 en zijn zoon naar Barneveld. Vervolgens kwamen op 4-10-1917 van de Postweg 47 Gijsbert Jansen (* 26-12-1845, Putten) met zijn vrouw Trijntje Stomphorst (*15-8-1844, Nijkerk) er te wonen. Na het overlijden van Trijntje op 8-2-1924 vertrok Gijsbert naar Molenstraat 25. Vanaf 28-11-1924 woonden er, afkomstig vanuit de buurtschap Norden, Jan Heining (* 29-3-1852, Putten) met zijn vrouw Hendrikje Doppenberg (*1-8-1854, Putten). Jan overleed op 6-5-1926, waarna Hendrikje op 19 mei in Ermelo, bij Teunissen, introk. Op 28-8-1926 kwam vanuit het oude Liedenhuis aan de Engweg Hendrik van de Ridder (*11-9-1865, Putten) er te wonen. Hij overleed op 22-3-1936, waarna als laatste bewoonsters Gerritje Bos (* 31-10-1894, Putten) en haar zuster Hendrikje (* 22-10-1896, Putten) er kwamen te wonen. Zij waren dochters van Gijs Bos, de groenteboer.

*Het in 1955
gebouwde
Schrasser-
huisje aan
de Voorthui-
zerstraat.
(foto: Gerrit
Buter)*

Hendrikje ging op 3-6-1944 in de 'Poepenburg' aan de Halvinkhuizerweg 6 wonen bij Rikkert van Stormbroek. De zusters Bos

kwamen beiden van de Papiermakerstraat 7 en nadat Hendrikje vertrokken was bleef Gerritje er alleen wonen, tot de afbraak op 30 juni 1956, waarna zij verhuisde naar het nieuwgebouwde Schrasserthuisje aan de Voorthuizerstraat.

Kerkstraat 15

Omstreeks 1835 woonden er in de rechterhelft Geertje Klaassen (* 26-11-1785, Putten), weduwe van Breunis van Renselaar, samen met naaister Hendrina Bos (* 1-12-1820, Barneveld). Geertje overleed op 18-8-1850, waarna Hendrina op 1 november naar de Kelnarijstraat 16 verhuisde. Vervolgens kwam van de Kerkstraat 30 de weduwe van Evert Leijenhorst, Geertje Doppenberg (* 11-5-1819, Putten) met haar drie kinderen Trientje (* 26-7-1842, Putten), Aart (* 19-9-1844, Putten) en Maartje Leijenhorst (* 4-5-1847, Putten) er te wonen. Tevens kwamen van de Kerkstraat 30 Evertje van de Pol (* 1830, Vollenhoven) en Jannetje van de Poll (* 16-7-1844, Putten) mee. Evertje overleed op 29-12-1851, waarna Jannetje naar de Haarweg vertrok. Gerbregt Knipscheer (* 28-10-1781, Harderwijk), weduwe van Jan van den Berg, woonde er ook enkele jaren bij in. Zij woonde daarvoor op Kerkwegje 9 en vertrok naar de Engersteeg 14 in de buurtschap Norden waar zij op 26 april 1856 overleed. Vanaf 1870 woonden er dus Geertje met haar 2 kinderen, want dochter Maartje was op 13-2-1868 naar Amersfoort gegaan. Op 12-4-1875 trok Willem van Eikenhorst (* 12-12-1847, Ermelo) uit Ermelo erbij in. Zoon Aart overleed op 29-4-1890 en Geertje op 19-5-1892, waarna Trientje van Leijenhorst en Willem van Eikenhorst (halfbroer van Trientje?) verhuisden naar A302 (na 1900 niet meer bestaand).

Van dit nog onbekende adres kwamen in 1895 Klaasje Ruitenbeek (* 11-5-1820, Putten) weduwe van Cornelis Verhoef, met haar dochter Willempje Verhoef (* 27-3-1859, Putten) er te wonen. Op 8-12-1897 overleed Klaasje en Willempje vertrok pas op 30-9-1919 naar Wolfheze. De volgende bewoonster was Jannetje Jansen (* 29-1-1871, Putten). Zij kwam van de Molenstraat 15

(inwonend bij haar zwager, de kleermaker Lubbert Meiling) en vertrok op 26-3-1937 naar de Papiermakerstraat 7. Vanaf 2-3-1937 woonde hier Aalt de Mots (* 6-9-1869, Putten) met zijn vrouw. Hij was onder andere orgeltrapper in de Oude Kerk en kwam van de Garderenseweg 78. Hij vertrok op 30 juni 1956 naar het nieuwgebouwde Schrasserthuisje aan de Voorthuizerstraat 24. Hij was dus tevens de laatste bewoner.

+++